



Budapest 09. számú
Országgyűlési Egyéni Választókerületi
Választási Bizottság



25/2022. (III. 8.) OEVB határozat kifogás elbírálásáról

A Budapest 09. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság (a továbbiakban: OEVB) P. L. alatti lakos (a továbbiakban: Kérelmező) által országgyűlési választási kampányvideó tárgyában benyújtott kifogásra meghozta a következő

határozatot:

Az OEVB a kifogást elutasítja.

A határozat ellen az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben (1102 Budapest, Szent László tér 29.), telefaxon (06-1/4338-219) vagy elektronikus levélben (hivatal@kobanya.hu) jogszabálysértésre hivatkozással illetégmentesen fellebbezést nyújthat be az OEVB-nél a Nemzeti Választási Bizottságnak címezve. A fellebbezést úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2022. március 11-én 16.00 óráig megérkezzen az OEVB-hez. A határidő jogvesztő.

A fellebbezésnek tartalmaznia kell a jogszabálysértés alapját, a kérelem benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címét, valamint a kérelem benyújtójának személyi azonosítóját valamint ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a személyazonosságát igazoló igazolványának típusát és számát vagy jelölőszervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát.

A fellebbezés tartalmazhatja a benyújtójának a telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetve kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét.

A fellebbezésben új tények és bizonyítékok is felhozhatók.

Indokolás

Kérelmező 2022. március 4-én pénteken, 16.00 után kifogást nyújtott be országgyűlési választási kampányvideó tárgyában az OEVB-hez a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés a) és e) pontja, valamint 208. §-a alapján. Kifogásában előadta, hogy dr. Pap Sándor, Budapest 09. számú Országgyűlési Egyéni Választókerület képviselő-jelöltje 2022. március 2-án 11.30-kor saját politikusi Facebook oldalán olyan, felirattal is ellátott videót tett közzé, amellyel azt a látszatot kelti, hogy a Demokratikus Koalíció politikusai a vitákat erőszakos úton oldják meg, mely magatartás pedig kormányra kerülés esetén háborúba sodorhatja az országot. Kérelmező álláspontja szerint a részben valós tények és feltételezések valótlan színben való feltüntetése alkalmas a választópolgárok megtévesztésére, Arató Gergelynek e magatartás nem lehet eszköze sem Gyálon, sem más településen a hasonló események megakadályozására, ez az országgyűlési képviselői tevékenységéből sem következik. Előadta továbbá, hogy dr. Pap Sándor szándékosan azt a látszatot kelti, mintha az atrocitással összefüggésben Arató Gergelyt felelősség terhelné, és ebből a valótlan alapvetésből az a megtévesztő és teljesen megalapozatlan következtetést vonja le, hogy a Demokratikus Koalíció jelöltjei, tehát Arató Gergely is, kormányra kerülésük esetén háborúba sodornák az országot. Álláspontja szerint dr. Pap Sándor a valótlan tartalmú videóval megtévesztette a választókat, mely magatartás alkalmas a választói akarat befolyásolására.

Kérelmező előadta, hogy a sérelmezett bejegyzés a kifogás benyújtásakor megtalálható dr. Pap Sándor Facebook-oldalán, így a jogsértés folyamatos. A fentiekre tekintettel kérte a Ve. 218. § (2) bekezdés a)

pontja alapján a jogszabálysértés tényének megállapítását, a b) pontja alapján pedig a jogsértők eltávolítását a további jogsértéstől.

Az OEVB a benyújtott kifogással érintett tevékenységet kampánytevékenységként, az országgyűlési választások kapcsán zajló kampány során történt megnyilvánulásként értékelte. Erre tekintettel a benyújtott bizonyítékok alapján azt vizsgálta, hogy megvalósult-e a kifogás benyújtója által sérelmezett rendeltetésellenes joggyakorlás, illetve alkalmas volt-e a videóban rögzített tartalom a választás tisztasága alapelveinek megsértésére.

A jogalkotó nem határoz meg konkrét kritériumokat a nem rendeltetésszerű joggyakorlás megállapításához, a jogalkalmazóra bízva ennek megítélését. A rendeltetésszerű joggyakorlás a joggal való visszaélés törvényi tilalmát rögzítő polgári jogi szabályozásból kiindulva az egész jogrendszert átható követelmény. Azt jelenti, hogy a jogintézményekkel célhoz és tartalomhoz kötötten élhetnek annak címzettjei. Csak az a joggyakorlás élvez törvényi védelmet és elismerést, amelyben a jogosultság formális előírásain túl annak valódi tartalma is felismerhető [összefoglalóan elsőként: 18/2008. (III. 12.) AB határozat]. Ezért a Kúria Kvk.IV.37.359/2014/2., valamint Kvk.II.37.394/2015/2. számú határozataiban foglalt álláspontja értelmében a rendeltetésszerű joggyakorlás sérelme több a jogsértés megállapíthatóságánál: abban felismerhetően meg kell nyilvánulnia annak a szándéknak, amely a formális jogkövetés égisze alatt a jogintézményben rejlő tartalom kihasználására irányul. (Lásd még a Kúria Kvk.VI.37.942/2016/2. számú határozatát.)

Megsérti tehát a választás tisztaságának alapelvét az, aki úgy gyakorolja jogát, teljesíti kötelezettségét, hogy annak eredményeképpen közvetlenül vagy közvetve a választópolgári akarat szabad kifejezését korlátozza, különösen, ha a választókat megteveszti és ezáltal politikai ellenfelei választási esélyeit csökkenti.

A jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás és a választás tisztaságának megóvása alapelvek megsértése megállapítható, ha a választásban érintett résztvevők a választással kapcsolatos jogukat oly módon gyakorolják, hogy valótlan tények állításával, egyes tények elhallgatásával vagy elferdítésével megkísérlik a választókat megteveszteni, és ezáltal ellenfeleik választási esélyeit csökkenteni (Fővárosi Bíróság 19.Kpk.45.114/2006/3. számú végzés, Fővárosi Bíróság 10.Kpk.45.058/2009/4. számú végzés; Kvk.III.37.211/2006/3. számú LB végzés, Kvk.III.37.237/2006/2. számú LB végzés, Kvk.III.37.107/2008/2. számú LB végzés; BH2006. 230.).

Az OEVB vizsgálta az alkotmánybíróági gyakorlatot, és állást foglalt abban a tekintetben, hogy a sérelmezett közlés értékítéletként vagy tényállításként értékelhető, ennek eldöntése ugyanis befolyásolja az alkotmányos védelem szintjét. Az Alkotmánybíróóság rámutatott: „Az értékítéletre, az egyén személyes véleményére a véleménynyilvánítási szabadság minden esetben kiterjed, függetlenül attól, hogy az értékes vagy értéktelen, igaz vagy hamis, érzelmen vagy észérveken alapul. A szintén alkotmányos oltalom alatt álló emberi méltóság, becsület, jó hírnév azonban az értékítéletben megnyilvánuló véleménynyilvánítási szabadság külső korlátja lehet, és ezek védelmében a büntetőjogi felelősség érvényesítése sem tekinthető - általánosságban - aránytalannak, így alkotmányellenesnek. (...)

A véleménynyilvánítási szabadság nem ilyen feltétlen a tényállítások tekintetében. Az Alkotmánybíróóság álláspontja szerint a véleménynyilvánítás szabadsága nem terjed ki a becsületsértésre alkalmas valótlan tények közlésére akkor, ha a nyilatkozó személy kifejezetten tudatában van a közlés valótlanosságának (tudatosan hamis közlés) vagy foglalkozása, hivatása gyakorlásának szabályai szerint elvárható lett volna tőle a tények valóságtartalmának vizsgálata, de a véleménynyilvánítási alapjog felelős gyakorlásából adódó gondosságot elmulasztotta. A véleménynyilvánítás szabadsága csak a bírálat, jellemzés, nézet és kritika szabadságát foglalja magában, de az alkotmányos védelem nem vonatkozhat a tények meghamisítására. Ezen túlmenően a szabad véleménynyilvánítás olyan alkotmányos alapjog, amely csak felelősséggel gyakorolható, és a valótlan

tények közlésének elkerülése érdekében bizonyos kötelezettségekkel jár a közvélemény alakításában hivatásszerűen részt vevő személyek esetében.” (36/1994. (VI. 24.) AB határozat)

Az Alkotmánybíróság több döntésében foglalkozott a politikai kampány során tett kijelentések és a véleménynyilvánításhoz való jog kapcsolatával, az elhangzott kifejezések tényállításként vagy értékítéletként történő értékelésével. Hangsúlyozta, hogy a „(...) politikai vitának a választási kampány során különösen is felfokozott körében a tényállítások meghatározása nem történhet önmagában a bizonyíthatósági teszt köznap értelemben vett automatikus alkalmazásával, azaz nem szorítkozhat kizárólag a vizsgált kijelentés szó szerinti tartalmának értékelésére. A közügyek intenzív vitájában résztvevők jogi felelősségre vonásához nem elegendő annak kimutatása, hogy a vizsgált megszólalás bizonyos elemei ténylegesen, objektív módon cáfolhatók. A vitatott kijelentés értékelését arra is figyelemmel kell elvégezni, hogy a kijelentés a választási kampány speciális szituációjában milyen valódi jelentést hordoz a kampányüzenetek címzettjei, a választópolgárok számára. Ennek az értékelésnek a szemléletét az határozza meg, hogy a közügyek demokratikus vitája során a vita érintettjei a politikai történéseket a maguk összefüggéseiben értelmező polgárok, akik tisztában vannak a pártpolitikai véleménynyilvánítások, különösképpen a kampányolás figyelemfelkeltésre és túlzásokra hajlamos jellemzőivel. (...)” (3107/2018. (IV. 9.) AB határozat, indokolás [28] pontja)

Az Alkotmánybíróság kifejtette továbbá, hogy: „Mindezzel összhangban kell dönteni arról, hogy az egyébként kijelentő módon megfogalmazott kijelentés az alkotmányjogi mérlegelésben valóban tényállításnak minősül-e. Ha a megnyilatkozásnak a közügyek vitája, kiváltképp a kampány sajátosságaira tekintettel észszerűen tulajdonítható olyan jelentés, amely szerint a közlést a választók az érintett múlt- vagy jövőbeli politikájára, vagy a jelölt alkalmasságára vonatkozó politikai véleményként (nem pedig szó szerint) értelmezik, akkor a közéleti vita legintenzívebb szférájának szabad alakulása érdekében ebből kell kiindulni. Ez a mérlegelés tehát egyértelműen túlmutat a kijelentés elemeinek pusztán bizonyíthatósági tesztrel történő vizsgálatán, és az ügy valamennyi körülményének értékelését igényli. Ha az egymásra tett kijelentések közvetlenül a közéleti szereplők politikai tevékenységére, programjára vagy közéleti hitelességére, alkalmasságára vonatkoznak, akkor – még ha kijelentő módon fogalmazták is meg őket – vélelmezhető, hogy a választópolgárok a közléseket véleményként értékelik. Szintén védelem alá tarthat a kritika túlzó, meghökkentő megfogalmazása, akkor is, ha a túlzás esetleg ténybeli kérdést is érint. Kétség esetén ráadásul a mérlegelés arra is támaszkodhat, hogy egyes részletek tényszerű cáfolatára a kampányban széles körű lehetőség nyílik.” (3107/2018. (IV. 9.) AB határozat, indokolás [29] pontja)

A fentiekre tekintettel az OEVB a kifogás első megállapításával kapcsolatban rögzíti, hogy az helytálló, megfelel a valóságnak. Dr. Pap Sándor képviselőjelölt a videóban azt a látszatot kelti, hogy a Demokratikus Koalíció politikusai a vitákat erőszakos módon oldják meg, ugyanakkor az említett konfliktus két résztvevője a Demokratikus Koalíció és a Jobbik képviselője volt, mely tényt köztudomású tényként értékelte az OEVB.

A kifogás második megállapításával kapcsolatban az OEVB rögzíti, hogy dr. Pap Sándor azon kijelentése, ahogy megemlíti Arató Gergelyt a nyilatkozatában, nem alkalmas arra, hogy azt hamis látszatot keltse, hogy Arató Gergelynek köze van a verekedéshez, dr. Pap Sándor nyilatkozata tehát nem volt alkalmas arra, hogy megtévessze a választópolgárokat.

A kifogás harmadik megállapításával kapcsolatban az OEVB rögzíti, hogy a videóban elhangzó kijelentés véleménynek tekinthető, amelynek valóságtartalmát, illetve megalapozottságát a Bizottság nem értékelheti, erre tekintettel nem sérti a választás tisztasága és a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét.

Az OEVB egyhangú álláspontja szerint ugyanakkor a dr. Pap Sándor által megfogalmazott vélemény túlzó, sarkos. Az OEVB megállapította, hogy a képviselőjelölt által tanúsított magatartás és kijelentések

nem szolgálják a választók megfelelő tájékoztatását, érdekeit, ezért az OEVB az ilyen típusú jelölti magatartást nem tartja követendő példának.

A fentiekre tekintettel az OEVB a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjának sérelmét nem állapította meg.

A határozat a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontján, 10. §-án, 44. §-án, 208-212. §-án, 214-220. §-án és 297. § (1) bekezdés b) pontján, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 10. § (1)-(3) bekezdésén, 221. §-án, 223-225. §-án, 297. § (3) bekezdés b) pontján és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 28. § (1) bekezdésén és 2. mellékletén alapul.

Budapest, 2022. március 8.



Dr. Szalai Péter
az OEVB elnöke